Julkisen talouden suunnitelma 2018-2021

Hallituksen toimintasuunnitelma vuosille 2017-2019 - puolivälitarkistus

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM 1892–2017

Suomi Finland 100

Määrärahakehykset 2018-2021

1 000 euroa	TA 2017	Kehys 2018	Kehys 20189	Kehys 2020	Kehys 2021
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	485 236	483 648	386 405	366 911	324 737
10. Liikenneverkko	1 912 460	1 986 691	1 580 597	1 540 292	1 498 195
20. Liikenteen viranomaispalvelut	56 709	54 998	54 284	51 517	51 517
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	209 278	208 921	174 142	174 142	174 142
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	518 997	521 129	520 887	520 983	520 983
50. Tutkimus	45 184	44 237	41 694	42 053	42 035
Hallinnonala yhteensä	3 227 864	3 299 624	2 758 009	2 695 898	2 611 609
Kehykseen kuuluvaa	2 759 470	2 323 876	1 879 261	1 836 800	1 794 661
Kehyksen ulkopuolella	468 394	975 748	878 748	859 098	816 948

Kasvutoimet 1/3

- Käynnistetään uusina liikennehankkeina
  - Kehä I Laajalahden kohta, valtion rahoitusosuus enintään 20 milj. euroa siirtona perusväylänpidosta. Hanke liittyy Raide-Jokerin rakentamiseen
  - Länsimetron jatkeen liityntäyhteydet, valtion rahoitusosuus 7 milj. euroa
  - Lisäksi kehyspäätös sisältää päätöksen käynnistää Vuosaaren meriväylän (valtion rahoitusosuus 10 milj. euroa) ja Oulun meriväylän (valtion rahoitusosuus 12,5 milj. euroa) rakentamisen

Kasvutoimet 2/3

- Liikenneverkon korjausvelan vähentäminen jatkuu
  - 453 milj. euroa vuonna 2018, josta hallituksen osoittamaan lisärahoitusta 300 milj. euroa ja 153 milj. euroa siirtoa kehittämishankkeisiin varatuista määrärahoista
- ACTRIS - Eurooppalaisen pienhiukkas-, pilvi- ja hivenkaasututkimusinfrastruktuurin toiminnan käynnistämiseen Ilmatieteen laitokselle osoitetaan 0,5 milj. euron vuosittainen lisärahoitus
  - ACTRIS on merkittävä poikkihallinnollinen yhteistyöhanke LVM:n ja OKM:n hallinnonalojen välillä

Kasvutoimet 3/3

- Digitaalisen yhteiskunnan tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden edistäminen, Viestintävirastolle lisäystä 2 milj. euroa/v 2018-2021
  - Tuetaan elinkeinoelämää rakentamaan yhteiskunnan digitaalisia palveluita sekä tuotteita turvallisesti ja luotettavasti yksityisyydensuojanäkökohdat huomioiden
  - Varmistetaan digitaalisen alustojen ja palveluiden sujuva, luotettava ja yksityisyyden suojan takaava yhteen toiminta
  - Edistetään liikennemarkkinoiden kehittymistä (mm. uusien liikennepalveluiden ja liikkumismuotojen syntyminen), esineiden Internetiä sekä automatisaatiota ja robotiikkaa
  - Tarjotaan digitaalisen yhteiskunnan tietoturvallisuuden ja toimintavarmuuden edellyttämiä tilannekuva- ja tietoturvapalveluita

Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon

- Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon siirretty kehysten ulkopuolelle Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta pohtineen parlamentaarisen ryhmän esityksen mukaisesti
- Määräraha ei sisällä indeksitarkistusta

Liikennehallinto ja maakuntauudistus 1/2

Maakunnat aloittavat toimintansa 1.1.2019 ja samalla lakkaavat nykyiset ELY-keskukset, aluehallintovirastot AVI:t ja maakuntien liitot

1) ELY-keskusten L-vastuualueen tehtävät siirtyvät pääsääntöisesti maakunnille
2) Poikkeuksena valtakunnalliset tehtävät (n. 70 htv), jotka siirtyvät L-vastuualueelta Liikennevirastoon
   - tienpidon lupatehtävät/erikoiskuljetukset
   - tienvarsimainonta
   - kaapeleiden ja johtojen sijoittaminen
   - valtakunnalliset asiakaspalvelutehtävät
   - Tienvarsitelematiikka
   - ajoneuvojen siirrot
   - vahingonkorvausasiat
   - museo- ja perinnetoiminta

Liikennehallinto ja maakuntauudistus 2/2

3) Siirtyvät tehtäväkokonaisuudet on kirjattu maakuntalain 6 §:ään:

1 mom: Maakunta hoitaa sille lailla säädettyjä tehtäviä seuraavilla tehtäväaloilla:

14) liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö ja toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun;

15) yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät

2 mom: Maakunta voi lisäksi hoitaa:

- Liikennepalveluiden maakunnallista kehittämistä ja järjestämistä sekä julkisen henkilöliikenteen suunnittelua ja järjestämistä samoin kuin sitä koskevia valtionavustustehtäviä, lukuun ottamatta Liikennekaaressa (*laki liikenteen palveluista*) mainittujen kunnallisten ja seudullisten viranomaisten toimialaa sekä raideliikennettä;
- Saaristoliikenteen suunnittelua ja järjestämistä.

Muutosten vaikutuksia

1. Tienpitäjän vastuu ja ohjaustehtävä säilyvät valtiolla (LVM ja Liikennevirasto)
2. Maantiet (pl. kuntien katuverkko ja yksityistiet) säilyvät valtion omistuksessa ja taseessa
3. Liikennejärjestelmää kehitetään jatkossakin kokonaisuutena
4. Muutokset toteutetaan erillislaeilla tai niiden muutoksilla

(maantielaki, yksityistielaki, laki liikenteen palveluista II-vaihe, tieliikennelaki)

5. Maantielakiin sisällytetään säännökset mm. ohjausmallista, mahdollisista tehtävien koonneista ja tarvittavista sopimuksista.

Liikenteen tehtävät maakuntauudistuksessa (alustavia näkemyksiä)

Tehtävät, joita hoidetaan kaikissa maakunnissa

- Alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun vetovastuu
- Liikenneturvallisuustyön koordinointi
- Yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät
- Julkisen henkilöliikenteen suunnittelu ja järjestäminen (kytkentä Sote kuljetuksin)
- Päätökset liikenteestä ja tienpidosta

Nykyisin yhteen Elyyn keskitetyt tehtävät, joilla on valtakunnallista merkitystä, Liikennevirastoon (esim. tienpidon luvat/johdot ja kaapelit, telematiikka)

Tehtävät, joissa tarvitaan ylimaakunnallista yhteistyötä
– vaihtoehtoja 18/9/5/4/1

- Tienpidon suunnittelu ja rahoitus
- Liikennejärjestelmä ja hankkeiden suunnittelu
- Tienpidon suunnittelun ja toteutuksen hankinnat

Rahoitus (sis. rahoituslain täydennyksen)

Tienpidon rahoitus säilyy erillisrahoituksena

- LVM:n momentilla (yhteensä 508 milj. euroa/2017)

- Määräraha jaetaan maakunnille sopimusten ja maantielain periaatteiden mukaisesti

Saaristoliikenteen rahoitus säilyisi erillisrahoituksena

- Säädös saariston kehittämistä koskevaan lakiin

- Määräraha vuonna 2017 noin 18,3 milj. euroa

- Sopimusjärjestely

Yleiskatteellisena maakunnille siirtyy noin 38 milj. euroa:

- Joukkoliikennepalveluiden ostot ja kehittäminen (ELY-osuus)

- Valtionavustukset yksityisteille ja liikkumisen ohjaukseen sekä eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon

Energia- ja ilmastostrategia - kohti hiilineutraalia Suomea

- Liikennejärjestelmästä tehdään pitkällä aikavälillä erittäin vähäpäästöinen
- Liikennejärjestelmää tarkastellaan kokonaisuutena, kävely ja pyöräily osaksi matkaketjua
- Liikenteen päästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä 50 % verrattuna vuoden 2005 tilanteeseen
- Kävelyyn ja pyöräilyyn tavoitellaan kolmanneksen kasvua
- Nopein keino nykyisten polttoaineiden korvaaminen uusilla tai nykyistä vähäpäästöisemmillä polttoaineilla tai käyttövoimilla
- Pitemmällä aikavälillä tarvitaan
  - liikenteen energiankulutusta vähentäviä toimenpiteitä,
  - ajoneuvojen energiatehokkuuden parantamisen tähtääviä toimia ja
  - fossiilisten öljypohjaisten polttoaineiden korvaamista uusiutuvilla ja/tai vähäpäästöisillä vaihtoehdoilla.

Energia- ja ilmastostrategia - kohti hiilineutraalia Suomea

- 100 milj. euron lisärahoituksella edistetään vähäpäästöistä liikennettä kuten sähkö- ja kaasuautoilua, uusiutuvan energian tuotantoa, puurakentamista ja strategian tavoitteita edistäviä kokeiluja
- Edistetään biopolttoaineiden käyttöä liikenteessä
- Rahoitus kohdistuu LVM:n, TEM:n ja YM:n hallinnonaloille
- LVM:n osalta asia valmistellaan parlamentaarisessa työryhmässä ja kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeessa

Digi2-kärkihankkeen saavutukset

- Tietoturvastrategia on vahvistettu ja sitä toimeenpannaan
- Laajakaistan toimintasuunnitelma sisältää mm. esineiden internetin vaatimien nopeiden yhteyksien kehittämisen ja 5G:n edistämisen
- Liikenteen palveluista annettavalla lailla edistetään digitalisaatiota ja avataan markkinoita – laki sallii saumattomat palveluketjut ja uudet digipalvelut
- Liikenneverkkoselvitys loi pohjaa infrastruktuurin uusille rahoitusmalleille ja kestävälle kehittämiselle: mm. asiakasrahoitus ja palveluoperointi; parlamentaarinen työryhmä jatkaa rahoituskysymysten pohtimista
- Älykkään automaation ja robotisaation periaatepäätöksiä sekä liikenteen automaation tiekarttaa toimeenpannaan
- Massadatasta ja omadatasta VN:n periaatepäätös
- Koillisväylän kaapelia vauhditetaan

Hanke-ehdotukset Digi2 –kärkihankkeen täydennyksiksi

- Älykäs maaseutu –hanke
- Merikaapeleilla kasvua ja liiketoimintamahdollisuuksia Suomeen
- Datatalous liikenteen voimavarana
- Logistiikkasektorin digitalisaation vauhdittaminen
- Mediapolitiikkaohjelma: suomalaisen median monimuotoisuuden varmistaminen
- Satelliittinavigoinnin tehokas hyödyntäminen Suomessa ml. avaruushallinnon perustamisen arvioiminen piensatelliittitoiminnan edistämiseksi

Norminpurku – säädösten sujuvoittaminen

- Ministeriöittäin ja hallinnonaloittain on perattu, purettu ja uudistettu säädöksiä
- Listattuja säädösten norminpurkuhankkeita tai uudistushankkeita on yli 200
- Valta ja vastuu ollut ministeriöissä
- Säädösmuutokset koottu ja raportoitu puolivuosittain (viimeisin tammikuun alussa 2017, seuraava 6/2017)
- Lainsäädännön arviointineuvosto asetettu toimikaudeksi 15.4.2016 – 14.4.2019

Norminpurun tulokset pähkinänkuoressa

- ***kansalaisten arkea helpotettiin*** vapauttamalla kauppojen aukioloajat, lisäämällä sähköistä asiointia sekä mahdollistamalla uudenlaisten kulkuvälineiden käyttöönotto
- ***yritysten toimintaedellytyksiä parannettiin*** alentamalla työllistämiskynnystä, keventämällä viranomaismenettelyjä ja avaamalla markkinoita
- ***hallintoa kevennettiin*** digitalisoimalla viranomaismenettelyjä, siirtymällä ilmoitusmenettelyihin sekä hallinnon rakenneuudistuksilla
- lupa- ja valitusprosesseihin liittyvä ***palvelulupaus vahvistettiin***
- ***yksi sisään, yksi ulos –periaatteen kokeilu*** käynnistettiin MMM:n ja TEM:n toimialoilla vuoden 2017 aikana. Turvataan, että elinkeinoelämälle ja maataloudelle ei lainsäädännöstä aiheutuva kustannusrasitus kasta

Hallituksen loppukauden merkittävimmät LVM:n hallinnonalan norminpurkuhankkeet

- Tieliikennelain kokonaisuudistus (syksy 2017)
- Yksityistielain kokonaisuudistus (syksy 2017)
- Laki liikenteen palveluista II (syksy 2017) ja III (2018) – vaiheen uudistukset ja täytäntöönpano
- Tietoyhteiskuntakaaren muutos (syksy 2017)
- Virastouudistus (kevät 2018)